

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

406

Vragen van het lid **De Wit** (SP) aan de minister van Justitie over *een mogelijke belangenverstrengeling van een rechter*. (Ingezonden 5 oktober 2007)

1

Herinnert u zich de antwoorden op eerdere vragen inzake een mogelijke belangenverstrengeling van een rechter?¹

2

Acht u het een voorbeeld van objectief gerechtvaardigde schijn van belangenverstrengeling dat een rechter die tot voor kort werkzaam was bij het kantoor van de Landsadvocaat, waar al jaren een schadeclaim van de heer H. tegen de Staat in behandeling was, oordeelt over een zaak waar haar voormalige kantoor zo direct bij betrokken was? Zo neen, waarom niet?

3

Deelt u de mening dat het wenselijk zou zijn geweest dat de rechter in kwestie in deze zaak zich op grond van objectief gerechtvaardigde schijn van belangenverstrengeling zou hebben verschoond? Zo ja, waarom is dit niet gebeurd? Zo neen, waarom niet?

4

Deelt u de conclusie dat de advocaat van de heer H. deze rechter niet heeft kunnen wraken nu hij, als gevolg van de op het laatste moment plaatsgevonden hebbende wisseling

van rechters in deze zaak, pas na het lezen van het vonnis kennis kon nemen van de identiteit en achtergronden van de rechter in kwestie? Zo neen, waarom niet?

5

Staat een verdachte enig rechtsmiddel ter beschikking wanneer in zijn zaak sprake lijkt te zijn van objectief gerechtvaardigde schijn van belangenverstrengeling van een rechter en wraken niet mogelijk is? Zo ja, welk? Zo neen, acht u dit in strijd met een behoorlijke rechtsgang?

6

Wordt met een wisseling van rechters op het laatste moment zonder voorafgaande mededeling aan de wederpartij, waardoor wraken feitelijk onmogelijk wordt gemaakt, het belang van een goede rechtsgang gediend? Zo ja, waarom? Zo neen, waarom is dit dan toch gebeurd? Wat gaat u doen om dit in de toekomst te voorkomen? Wat zijn de gevolgen voor de overlevering van de heer H.?

¹ Aanhangsel Handelingen nr. 145, vergaderjaar 2007–2008.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie). (Ontvangen 30 oktober 2007)

1

Ja.

2, 3, 4 en 6

Tegen de achtergrond van deze vragen acht ik het wenselijk erop te

wijzen dat de heer H. in de gelegenheid is geweest na de uitspraak van de overleveringsrechter nog een kort geding tegen de Staat der Nederlanden te voeren. Deze procedure heeft geresulteerd in een vonnis van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag van 24 september 2007, waarin deze tot de volgende beoordeling kwam, die verder voor zichzelf spreekt: «Voorop staat dat de uitspraak van 10 juli 2007 – waartegen ingevolge artikel 29, lid 2, Olw geen rechtsmiddel openstaat, anders dan beroep in cassatie in het belang der wet – in de onderhavige procedure in beginsel niet ter discussie staat. Eiser stelt echter dat deze uitspraak wel degelijk nader dient te worden bezien. Hij voert in dit kader aan dat er sprake is van een merkwaardige wisseling van de samenstelling van het rechterlijke college die heeft geleid tot een zodanige andere inhoudelijke stellingname, zonder dat daarvoor nieuwe argumenten werden aangedragen, dat moet worden gevreesd dat de kritische rechters uit de rechtbank zich hebben moeten terugtrekken ten faveure van twee, naar de voorzieningenrechter begrijpt, minder kritische collega's. Gegeven ook de strekking van de klacht die eiser heeft ingediend bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad begrijpt de voorzieningenrechter de stelling aldus dat naar de mening van eiser (uiteindelijk) geen sprake is geweest van een onafhankelijke en onpartijdige behandeling van zijn zaak. Hiervoor worden echter geen

aanknopingspunten gevonden. De omstandigheid dat de rechtshulpkamer op 8 juni 2007 het onderzoek heeft heropend omdat zij zich naar aanleiding van het verweer van eiser (met betrekking tot overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 EVRM en de stelling dat hij onschuldig is aan hetgeen waarvan hij wordt verdacht) onvoldoende voorgelicht achtte, waarna vervolgens bij uitspraak van 10 juli 2007 de overlevering is toegestaan, is in dit verband onvoldoende. Het moge zo zijn dat eiser naar aanleiding van de voormelde interlocutoire uitspraak verwachtte dat het eindoordeel voor hem gunstig zou uitvallen. Dit laat echter onverlet de mogelijkheid om dat de internationale rechtshulpkamer na kennisname van de reactie van de Poolse autoriteiten op haar nadere vragen en gehoord de officier van justitie, uiteindelijk tot een voor hem ongunstige beslissing zou komen. Die beslissing is in de uitspraak van 10 juli 2007 uitvoerig gemotiveerd waarbij alle stellingen van eiser in de beoordeling zijn betrokken. Dat eiser zich in de feitelijke waardering en de juridische beoordeling niet kan vinden, is evident maar doet aan het voorgaande niet af. Het gegeven dat een van de behandelend rechters voorheen werkzaam is geweest bij het kantoor van de landsadvocaat rechtvaardigt daarnaast in zijn algemeenheid nog niet de conclusie dat getwijfeld moet worden aan diens onafhankelijkheid of onpartijdigheid danwel dat in dit verband terzake de gerechtvaardigde schijn dat daaraan getwijfeld dient te worden, is gewekt. Gesteld nog gebleken is dat voormelde rechter uit hoofde van die vorige werkring inhoudelijk betrokken is geweest bij enige zaak jegens eiser en zich om die reden op grond van strijd met aanbeveling 7 van de Leidraad Onpartijdigheid had dienen te verschonen.» De vordering van eiser werd afgewezen en de heer H. is op 4 oktober 2007 feitelijk overgeleverd aan Polen. Voor de goede orde herhaal ik mijn antwoord op eerdere vragen¹ van deze vragensteller over deze zaak, dat de beoordeling of in een concrete zaak (de suggestie van) belangenverstrengeling is vermeden en van de wenselijkheid van de inzet van een rechter in een concrete zaak niet aan mij is. Dat laat onverlet dat ik

de beoordeling van de voorzieningenrechter verhelderend vind.

De veronderstelling dat de heer H. of diens raadsman pas na lezing van het vonnis van de overleveringskamer kennis kon nemen van de identiteit van de rechters die de uitspraak hebben gewezen, is onjuist. Immers, voor elke openbare zitting is een overzicht van de te behandelen zaken beschikbaar, onder vermelding van – voor zover hier van toepassing – de namen van de behandelend rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast. De zogeheten zittingslijst wordt ter inzage gelegd bij de bodebalie¹. Verder had de heer H. of diens raadsman, op het moment dat zij ter zitting geconfronteerd werden met een andere combinatie van rechters dan tijdens de eerste zitting, kunnen informeren naar de namen van de behandelend rechters. Een dergelijk vraag komt in de praktijk geregeld voor. Ten slotte hadden zij ook na afloop van de zitting hier naar kunnen informeren. Er bestaat overigens geen regel die zegt dat de rechtbank een wisseling van rechters moet meedelen aan de procespartijen.

5

Zoals uit het antwoord op voorgaande vragen blijkt heeft betrokkene gebruik gemaakt van de kort geding procedure en heeft de voorzieningenrechter zich over zijn klacht gebogen en daarover uitvoerig geoordeeld en de vordering afgewezen.

Uit die uitspraak blijkt verder dat betrokkene zich ook tot de procureur-generaal bij de Hoge Raad heeft gewend.

Ten slotte, bestaat op grond van artikel 26 Wet op de rechterlijke organisatie de mogelijkheid om klachten over gedragingen van een gerecht of daaraan verbonden personen voor te leggen aan het bestuur van dat gerecht. Het gaat hier in het algemeen om personen werkzaam bij rechtbanken, gerechtshoven, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Elke gerecht kent een eigen klachtenregeling. De betreffende klachtenregeling is te vinden op de website van het betreffende gerecht, onder de rubriek reglementen.

¹ Artikel 15 van het Besluit orde van dienst gerechten.